

Preek over Efeze 4: 17- 32 – de kracht van woorden

“Zeg geen slechte, negatieve dingen over mensen. Maar zeg als het nodig is, dingen die het geloof van anderen sterker maken. Zeg iets dat mensen goed doet (Efeze 4:29 BGT).

Boven mijn preek van vandaag heb ik gezet ‘de kracht van woorden’.

Ik weet niet, jongens en meisjes, hoe dat tegenwoordig bij jullie zit, maar onze ouders zeiden vroeger vaak: schelden doet geen zeer.

En aan de ene kant is dat natuurlijk zo. Een klap in je gezicht doet zeer. En een trap voor je benen ook. En als iemand je uitscheldt doet dat lichamenlijk geen pijn. Maar toch klopt het niet! Schelden doet namelijk heel zeer. Wij kunnen als mensen elkaar met woorden heel zeer doen. Het zou me geen moeite kosten om tientallen Bijbelteksten te vinden die spreken over de gevolgen van de uitwerking van schelden of roddelen. Maar ook het tegenovergestelde. Hoe goed het is als je positief over elkaar spreekt. En voor ‘spreken’ mag je natuurlijk ook ‘schrijven’ zeggen, want voor de woorden die je schrijft op FB, Whatsapp, etc. geldt natuurlijk hetzelfde.

In onze Nederlandse taal gaan best een aantal gezegden over onze tong.

- Als we het hebben over ‘*over de tong gaan*’ dan wordt er over je gekletst.
- Als iemand ‘*het hart op de tong*’ heeft, dan komt met woorden naar buiten wat binnen in iemand leeft.
- Als iemand een ‘*tong als een scheermes*’ heeft, dan is ‘ie heel scherp met woorden.
- Wie ‘*z’n tong wel wil afbijten*’ heeft spijt van de gevolgen van z’n woorden.

Ook de schrijver van de Jakobusbrief (3:1-12) kent het gevaar van een verkeerd gebruik van de tong. In een heel kort stukje in de bijbel vergelijkt hij de tong eerst met een bit in de mond van een paard, daarna met een roer van een reusachtig schip, en vervolgens met een klein vlammetje die een enorme bosbrand veroorzaakt.

De tong is maar een klein ding, maar het gebruik heeft enorme gevolgen. Net zoals we met een klein roer een heel schip van koers kunnen laten veranderen, of met een bit een oersterk paard kunnen laten stilstaan, of met één lucifer een bos in de brand steken, zo kunnen wij met een verkeerd gebruik van de tong heel veel kwaad aanrichten. Misschien moeten we daar wel even heel duidelijk over worden. In de bijbel wordt de duivel de vader van de leugen genoemd. Liegen, kwaadspreken, halve waarheden vertellen, vloeken, vuile taal, roddel, negatief praten, elkaar

zwartmaken is duivels! Volgens Jezus is schelden in feite een zonde tegen het gebod dat we niet mogen doden (Matt. 5:22). Je maakt er mensen mee kapot. En dat is duivels. De duivel wil niks liever dan mensen kapot maken. En als wij daar aan mee doen door een verkeerd gebruik van onze tong, dan zijn we met een duivels werk bezig.

Jakobus constateert dat wij mensen met dezelfde mond God kunnen prijzen als we zingen in de kerk en die mond ook gebruiken om mensen enorm te beschadigen. Onze mond, onze tong is als een bron die aan de ene kant zoet water kan voortbrengen en aan de andere kant bitter water. Maar Jakobus wil niet berustend zeggen dat dit nu eenmaal zo is. Zo zitten wij mensen nu eenmaal in elkaar. We zondigen allemaal. Het is niet anders. Hij wil ook niet dat we ons leven een beetje beteren. Nee, het zit veel dieper. Maar daar kom ik straks nog even op terug. Ik wil het eerst nog even over de gevolgen hebben van verkeerde woorden.

Waarom gebruikt iemand verkeerde woorden?

Onder jongeren komt het nogal eens voor dat grof taalgebruik, vloeken, schelden, vuile moppen als stoer wordt gezien. Wat er vaak achter zit is onzekerheid over jezelf. Je wilt graag opvallen, je waarmaken, het goed doen in de groep, dat anderen tegen je opkijken, en je denkt dat te bereiken door grove woorden te zeggen. Je denkt dat je opvalt omdat je woorden gebruikt die een ander niet in de mond neemt. Je denkt misschien wel dat als je die ander belachelijk maakt, dat jij er dan beter vanaf komt, maar dat is niet zo. Het is niet zo als je anderen negatief neerzet, dat jij dan zelf positiever wordt. Wat je niet doorhebt is dat je niet stoer bent, maar zielig. De gevolgen van grof taalgebruik zijn dus in de eerste plaats slecht voor jezelf. Je haalt jezelf naar beneden. Je omgeving beschouwt je als een lomperik in plaats van een goeie kerel of meid.

Misschien is het ook wel goed om je even bewust te zijn van wat vloeken eigenlijk is. Iemand die voluit GVD zegt spreekt eigenlijk een gebed uit. Je zegt 'God verdoem mij'. God vernietig mij. Wij mensen mogen wel heel dankbaar zijn dat God niet alle gebeden meteen verhoort, want dan zou iedereen die GVD zegt ter plekke dood neervallen. Wie vloekt misbruikt Gods naam, ook als iemand zo maar 'Jezus' roept. Waarom roep je iemand aan met wie je niets te maken wilt hebben? Vloeken is niet alleen maar grof en dom, maar je roept als het ware Gods oordeel over jezelf uit. Wie vloekt vernietigt zichzelf!

Maar behalve dat je woorden jezelf naar beneden halen, beschadigen ze ook een ander. Vooral door schelden en pesten kun je het leven van een ander beschadigen. Ik zei net al dat schelden wel zeer doet!

Wat denk je dat het met iemand doet als ie z'n hele leven te horen krijgt dat hij te dik of te mager is?

Of als iemand met een bril telkens voor een schele wordt uitgemaakt?

Wat denk je dat oerwoudgeluiden doen met iemand met een donkere huid?

Of wat denk je hoe het voelt, als je niet zo snel bent, om altijd sukkel genoemd te worden?

En dan zijn er ook nog wel een aantal scheldwoorden die ik wel ken maar niet wil gebruiken hier in de kerk, maar die woorden kennen jullie zelf ook wel.

Die scheldwoorden haken aan je vast en trekken je naar beneden en maken een geliefd schepsel van God tot een onzeker mens, die de scheldwoorden zelf is gaan geloven. Zie je wel, ik zie er ook niet uit, zie je wel, ik kan ook niks, ik stel niks voor. Daar kun je op latere leeftijd als volwassene nog altijd flink last van hebben. De gevolgen van harde woorden kunnen werkelijk iemands levensgeluk vernielen. En dat is duivels.....

Misschien moeten we heel even stil zijn voor onszelf en erover nadenken of er iets naars is, dat iemand tegen jou gezegd heeft, en waar je nog altijd last van hebt omdat een ander je gekwetst heeft met woorden. Iets wat nog zeer doet, waar je nog verdriet van hebt.

(stilte.....)

Tot nu toe hebben we het vooral over de gevolgen van verkeerd en ondoordacht gesproken woorden, maar het tegenovergestelde is ook waar. Verkeerde woorden kunnen mensen kapot maken, maar dat geldt ook voor een gebrek aan woorden of een gebrek aan goede woorden.

Wie de ervaring kent om genegeerd te worden in een groep weet hoe het voelt. Dat doen echt niet alleen jongeren. Dat komt onder volwassenen ook voor. Iedereen staat gezellig te kletsen en jij staat er voor spek en bonen bij. Wie dat heel vaak ervaart voelt zich diep ongelukkig. Je gaat geloven dat je voor je medemens niet interessant bent. Je wordt immers door niemand aangesproken.

Een mens heeft niet alleen nodig dat er met hem gesproken wordt. Maar ook dat er goede woorden tegen hem worden gesproken. En daarom wil ik me toch maar even

tot de opvoeders in de kerk richten. Uw puberende tiener heeft nodig dat ie merkt dat u hem of haar waardeert. Kinderen moeten niet alleen gecorrigeerd worden als het fout gaat, maar vooral ook bevestigd worden als het goed gaat. Hoort uw kind dat van u? Hoort hij of zij van u dat ie geliefd is? Dat ie er mag wezen? Zelfs als ie in uw ogen alweer iets heeft fout gedaan. Uw tiener heeft een veilige plek nodig, waar hij onvoorwaardelijk veilig is. Waar ruimte is om fouten te maken, maar ook om te vergeven, goed te maken, elkaar te bemoedigen. Laat goede woorden horen, daarmee bouw je aan een goede verstandhouding, een goed karakter en het welbevinden van uw kind!

Nu heb ik het tot nu toe gehad over wat verkeerde taal met jezelf doet, en met degene tegen wie je verkeerde dingen zegt, maar ik wil het ook nog hebben over kwaadspreken, roddel. Dan gaat het over hoe je óver iemand met een ander spreekt. Persoonlijk geloof ik dat roddel één van de grootste zonden is wat je iemand kunt aandoen. Er is een bekend verhaal over de gevolgen van roddel. Misschien ken je het wel.

Het gaat over een vrouw die geroddeld had over haar buurvrouw, maar daar spijt van kreeg. Als goed-katholiek besloot de vrouw te gaan biechten. Een gewoonte die vooral vroeger in de katholieke kerk voorkwam. Je kwam dan in een biechthokje te zitten en achter het gordijn zit dan de pastoor. Jij vertelt dan aan de pastoor wat je kwaad hebt gedaan, je erkent je zonde, je vraagt vergeving, en de pastoor spreekt vergeving uit.

Zo deed deze vrouw ook. Ze ging biechten en vertelde dat ze spijt had van het roddelen en graag vergeving wil ontvangen.

De pastoor vond dat iets te snel gaan. Hij zei: ik wil dat je eerst naar huis gaat, een kussen meeneemt naar je dak, het met een mes opensnijdt en daarna weer terugkeert naar mij. De vrouw ging naar huis, nam een kussen van haar bed en een mes uit de lade. Ze ging via de brandtrap het dak op en stak het kussen kapot. Daarna ging ze terug naar de priester. Hij zei: 'heb je het kussen opengesneden met een mes?' 'Ja, eerwaarde'. 'En wat was het resultaat?' 'Veren', zei ze. 'Veren', herhaalde hij. 'Overal veren, eerwaarde'. 'Nu wil ik dat je terugkeert en alle veren opraapt, tot de laatste'. 'Nou', zei ze, 'dat is niet mogelijk. Ik weet niet waar ze zijn. De wind voerde ze alle kanten uit'. 'En dat', zei de pastoor 'is roddel'.

Wie roddelt gooit iets op straat wat onherstelbaar is. Je schaadt iemands reputatie, iemands goede naam, en bewerkt dat alle mensen die jouw roddel horen anders tegen de persoon over wie het gaat gaan aankijken. Roddel is echt een groot kwaad. En met onze mobiele telefoons gaat het allemaal nog sneller. Via één appje kun je een hele klas op de hoogte brengen van een roddel en zo zet je de hele klas tegen één persoon op. En voor je het weet fladderen de veertjes met leugens alle kanten op en zijn ze onvindbaar geworden. Dat gebeurt als jij roddelt.....

Goed, ik hoop dat ik iets heb kunnen duidelijk maken. Woorden hebben macht, je kunt een oordeel over jezelf afroepen, je kunt met woorden een ander de grond intrappen, je kunt door gebrek aan goede woorden iemand onzeker maken, je kunt door kwaadspreken iemands goede naam kapot maken.

Toch denk ik niet dat we alleen genoeg kunnen nemen met het feit dat we ons leven een beetje beteren. Als het waar is dat kwaadspreken echt duivels is, dan is dat zo erg dat bekering nodig is. In plaats van op de weg van de duivel te gaan zullen we er heel bewust voor kiezen om op de weg van de Here Jezus te gaan. En die weg gaan begint met bekering. En bekering begint met vergeving vragen. In de eerste plaats naar God toe. Bidden of God je vergeeft als je Zijn naam verkeerd hebt gebruikt of dat je je mond gebruikt hebt om anderen kapot te maken. Maar bekering heeft ook te maken met het goed maken met je medemens. Misschien wordt je jezelf bewust dat jouw woorden iemand zeer gedaan hebben. Wees dan dapper en vraag de persoon die je gekwetst hebt om vergeving. Vergeving maakt niet alleen dat je met God in het reine komt, maar ook met je medemens. Vergeving schept ruimte, dan kun je weer verder met elkaar. Zeker in gezinnen. Vaders die hun zonen vergeving vragen verliezen geen gezag, maar ontvangen juist meer gezag. Je werkt aan herstel!

We mogen gelukkig weten dat de Here Jezus voor iedere zonde is gestorven. Ook voor de zonde van gesproken verkeerde woorden of van nagelaten goede woorden. God wil het allemaal van ons wegnemen. Maar bij bekering hoort ook een nieuw leven. Daar hebben we in vs. 23 en 24 over gelezen. *Maar jullie moeten nu gaan leven als nieuwe mensen. Want jullie zijn van binnen veranderd, jullie kennen nu de waarheid. Daardoor weten jullie dat je eerlijk en heilig moet leven. Dat is waarvoor God de mensen gemaakt heeft.*

In het begin van de preek heb ik gezegd dat wij mensen met dezelfde tong God kunnen loven en onze medemens kunnen vervloeken. Dat is niet waarvoor God ons een tong en een mond heeft gegeven.

Mensen die een nieuw leven hebben ontvangen mogen met de hulp van de Heilige Geest hun tong en mond als nieuwe mensen gaan gebruiken. En dat is heus niet makkelijk. Ik snap best dat het verleidelijk om te snel te praten. En dat het interessant over kan komen als je een mooi nieuwtje te vertellen hebt, zonder dat je erbij nadenkt wat de gevolgen zijn voor de persoon waar je over praat.

Maar er zijn wel een paar dingen die je kunnen helpen om het beter te doen. Laten we het maar praktisch maken.

Misschien moet je allereerst elke dag beginnen met Psalm 19:15 te bidden.

Mogen de woorden van mijn mond en de overleggingen van mijn hart U welgevallig zijn, o HERE, mijn rots en mijn verlosser. Wie bewust bidt is afgestemd op God en dat zal van invloed zijn op hoe je dag verder verloopt.

Het tweede is dat we ons afvragen of we de woorden die we in een app of op FB over iemand zeggen ook zouden zeggen als we in ons eentje tegenover die persoon zouden zitten. Als je dat niet zou doen, doe het dan ook niet op je mobiel of computer. Als we dit zouden toepassen dan zou er ook op internet heel wat minder met modder gegooid worden.

Het derde is, als je iets over iemand vertelt, jezelf afvragen of je het ook zou vertellen als de persoon over wie je praat erbij is. Als dat niet zo is, houd dan je mond!

Het vierde is jezelf voornemen om goede woorden over een ander te spreken. Wie goede woorden spreekt stijgt in aanzien bij z'n medemens. Hoe wil je bekend staan? Als iemand die roddelt, of iemand die positief over anderen spreekt? Wie goede woorden spreekt eert God. God wil niets liever horen dan goede woorden. Ik heb net gezegd dat kwaadsprekerij, vloeken en roddel van de duivel zijn.

Goede woorden, opbouwende woorden komen van God. Wie vriendelijk is in zijn woorden oogst waardering van God en mensen. Wie zegent in plaats van vervloekt wenst zijn medemens het goede toe. Je werkt mee aan iemands geluk. Je maakt dat iemand zich gewaardeerd voelt en geaccepteerd. Zo bouw je elkaar op. Een kind

voelt zich geliefd in het gezin, een klasgenoot voelt zich veilig tussen leeftijdsgenoten, en elke VEG-er weet zich veilig en geliefd in onze gemeente.

Besef altijd dat ieder ander mens in Gods ogen even veel waard is als jijzelf. Wie je ook voor je hebt, God heeft hem lief en is ook bereid voor die ander Zijn Zoon te geven. En ieder mens die waardevol is in Jezus' ogen mag ook waardevol zijn in de ogen van iedereen die bij Jezus hoort.

Ik sluit af met de woorden van de spreukendichter (15:4 BGT):

Vriendelijke woorden geven mensen kracht om te leven, maar boze woorden maken mensen kapot.

Ik bid dat onze kerk en onze jeugdclubs plaatsen mogen zijn waar we elkaar kracht om te leven geven!

AMEN

April 2018
G.P. Hartkamp
Wapenveld